

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ "ΑΣΑΛΕΥΤΗΣ ΖΩΗΣ"

Καὶ τᾶγαλμ' ἀγωνίστηκα γιὰ τὸ ναὸ νὰ πλάσω
 Στὴν πέτρα τὴ δική μου ἀπάνω,
 Καὶ νὰ τὸ στήσω ὁλόγυμνο, καὶ νὰ περάσω,
 Καὶ νὰ περάσω, δίχως νὰ πεθάνω.

Καὶ τῶπλασα. Κ' οἱ ἄνθρωποι, στενοὶ προσκυνητάδες
 Στὰ ξόανα ἀπλάστα μπροστὰ καὶ τὰ κακοντυμένα,
 Θυμοῦ γρικῆσαν τίναγμα καὶ φόβου ἀνατριχάδες,
 Κ' εἶδανε σὰν ἀντίμαχους καὶ τᾶγαλμα κ' ἐμένα.

Καὶ τᾶγαλμα στὰ σκύβαλα, κ' ἐμὲ στὴν ἐξορία,
 Καὶ πρὸς τὰ ξένα τράβηξα τὸ γοργοπέτασμά μου·
 Καὶ πρὶν τραβήξω, πρόσφερα παρὰξενη θυσία·
 "Εσκαψα λάκκο, κ' ἔθαψα στὸ λάκκο τᾶγαλμά μου.

Καὶ τοῦ ψιθύρισα: «Ἄφαντο βυθίσου αὐτοῦ καὶ ζῆσε
 Μὲ τὰ βαθιὰ ριζώματα καὶ μὲ τὰρχαῖα συντρίμμια,
 "Ὅσο ποῦ νᾶρθ' ἢ ὥρα σου· ἀθάνατο ἄνθος εἶσαι,
 Ναὸς νὰ ντύσῃ καρτερεῖ τὴ θεία δικὴ σου γύμνια!»

Καὶ μ' ἓνα στόμα διάπματο, καὶ μὲ φωνὴ προφήτη,
 Μίλησ' ὁ λάκκος· «Ναὸς κανεῖς, βάθρο οὔτε· φῶς, τοῦ κάκου.
 Γιὰ δῶ, γιὰ κεῖ, γιὰ πουθενὰ τὸ ἄνθος σου, ὦ τεχνίτη!
 Κάλιο γιὰ πάντα νὰ χαθῇ μέσ' στᾶψαχτα ἐνὸς λάκκου.

Ποτὲ μὴν ἔρθ' ἢ ὥρα του! Κι ἂν ἔρθῃ, κι ἂν προβάλλῃ,
 Μεστὸς θὰ λάμπῃ καὶ ὁ ναὸς ἀπὸ λαὸ ἀγαλμάτων.
 Τᾶγάλματ' ἀφεγάδιαστα, κ' οἱ πλάστες τρισμεγάλοι·
 Γύρνα ξανά, βρυκόλακα, στὴ νύχτα τῶν μνημάτων.

Τὸ σήμερα εἶτανε νωρίς, ταῦριο ἀργὰ θὰ εἶναι,
 Δὲ θὰ σοῦ στρέξῃ τῶνειρο, δὲ θᾶρθ' ἢ αὐγὴ ποῦ θέλεις.
 Μὲ τὸν καημὸ τᾶθάνατου ποῦ δὲν τὸ φτάνεις, μέινε,
 Κυνηγητὴς τοῦ σύγνεφου, τοῦ ἴσκιου Πραξιτέλης.

Τὰ τωρινὰ καὶ ταῦριανά, βρόχοι καὶ πέλαγα· ὅλα
Σύνεργα τοῦ πνιμοῦ γιὰ σὲ καὶ ὁράματα τῆς πλάνης·
Μακρότερη ἀπ' τὴ δόξα σου καὶ μιὰ τοῦ κήπου βιόλα·
Καὶ θὰ περάσης, μάθε το καὶ θὰ πεθάνης!»

Κ' ἐγὼ ἀποκρίθηκα· «Ἄς περάσω κι ἄς πεθάνω!
Πλάστης κ' ἐγὼ μ' ὅλο τὸ νοῦ καὶ μ' ὅλη τὴν καρδιά μου·
Λάκκος κι ἄς φάῃ τὸ πλάσμα μου· ἀπὸ τὰ θάνατα ὅλα
Μπορεῖ νὰ ξίξῃ πιὸ κολὺ τὸ γοργοπέρασμά μου.»

ΟΡΦΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἔξω ἀπὸ τοὺς δρόμους τῶν ἀστόχαστων,
λειτουργὸς καὶ ψάλτης ὀρφικός,
ἕναν ὕμνο ξαναφέρνω
μιᾶς λατρείας πανάρχαιας πρὸς τὸ φῶς.
Ἔτρεξε ὡς τὰ τώρα ὁ λογισμὸς μου
καταχωνιασμένος ποταμὸς·
ξάφνισμα στὸ βούισμα τῶν ἀνθρώπων
τῆς κιθάρας μου ὁ ρυθμὸς.
Νύχτα ξεκινᾷ, νύχτ' ἀνεβαίνω
τὴ δυσκολανέβατη κορφή·
θέλω μόνος, θέλω πρῶτος
τ' ἀπολλώνιο φῶς νὰ χαιρετίσω,
ἐνῶ κάτω στοὺς ἀνθρώπους
θὰ εἶν' ἀκόμα ὁ ὕπνος καὶ τὸ σκότος.

ΟΛΑ ΤΑΣΤΡΑ

Ὅταν σὲ πρωτόειδα ἀγνάντια μου
ὦ ἐσύ, Μοῦσα ἀπὸ τὸ φῶς,
ἔλαμπε στὸ μέτωπό μου
ὁ αὐγερινός.
Καὶ εἶπα: «Ἀκόμα, ἀκόμα θέλω!»
Καὶ σὲ ξαναεἶδα, ὦ! πῶς!
Κ' ἔλαμπε στὸ μέτωπό σου
ὦ ἐσύ, Μοῦσα ἀπὸ τὸ φῶς,
τὸ φεγγάρι. Καὶ εἶπα: «Ἀκόμα!»
Καὶ ξανάειδα σε: ὦ τὸ μέτωπο!
κ' ἥλιος ἔλαμπε σ' αὐτό.
Καὶ δὲ χόρτασα, κι ἀκόμα
καρτερῶ σε νὰ μοῦ φέρῃς
τὸν ὁλόαστρο οὐρανό.

ΕΚΑΤΟ ΦΩΝΕΣ

3

ὦ Μοῦσα μου, ὅλοι πέτρα σὲ φαντάζονται
 πὺν σκαλισμένη μισοδείχνεις μιὰν ἰδέα,
 δυσκολοσίμωτη τοῦ κόσμου κι ἄχαρη,
 καὶ κάποτε γιὰ λίγους μόνο ὥραϊα.
 Ὅμως κανένας δὲ σοφίστηκε
 ταῦτι νὰ βάλῃ ἀπάνου στὴ μαρμαρωμένη
 ν' ἀκούσῃ ἓνα καρδιόχτυπο,
 σὰν καμπάνα θανάτου νὰ σημαίνει.

76

Μικρὴ ζωὴ μου στὰ χέρια σου ἔχεις οὐσία τρισεύγενη,
 καὶ τίποτ' ἄλλο, παρήγορήσου, καὶ τίποτ' ἄλλο,
 τὸ μόνο βίός σου, σκῦψε, ἀψεγάδιαστο πλάσε, δέσε το
 μὲ κάποιον βάθρο δυσκολοχάλαστο καὶ μεγάλο.
 Τοῦ Λόγου δός του τὰ στοχασμένα βαθιὰ γνωρίσματα,
 δός του τὰ θεῖα τὰ παιγνιδίσματα τοῦ Ρυθμοῦ,
 μικρὴ ζωὴ μου, κάποιον σημάδι τοῦ διάβα σου ἄφησε,
 δροσοσταλίδα μέσα στὴν ἄβυσσο τοῦ καημοῦ!

87

Διψοῦσα, καὶ γονάτισα, καὶ κάτι σοῦ ζητοῦσα
 κ' ἐμπρὸς σου ὁ λόγος μοῦ ἔλειψεν, ὦ Μοῦσα Ἰδέα, ὦ Μοῦσα,
 καὶ κράτησες τὸ χέρι μου: «Δοῦλε, σ' ἐμένα!» μοῦ εἶπες,
 στάλαφια τὰστρομέτωπα μὲ πηγες καὶ στοὺς γρύπες,
 καὶ μὲ πορφύρα μ' ἐντυσες, καὶ στὸ βωμὸ σου ἐπάνω
 μάντισσα, ρήγας πρόσταξες νὰ πέσω νὰ πεθάνω.
 Καὶ μοναχὰ δὲ μάντεψες τὸ κάτι πὺν ζητοῦσα
 ἓνα ποτῆρι δροσερὸ νερὸ καθάριο, ὦ Μοῦσα.

ΠΡΩΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩΝ

Στέκουντ' οἱ ἄνθρωποι πάντα στοῦ λόγου μου ἀδιάφοροι τ' ἄνθος,
 γιὰτὶ δὲν τὼχουν οἱ κῆποι τους κ' ἔτσι σὰν τέρας τὸ βλέπουν.
 Ξένοι καὶ μπρὸς στὸ τραγοῦδι μου οἱ ἄνθρωποι, ξένοι· τὸ φῶς του
 τ' ἀρωστημένα πειράζει τὰ μάτια τους, καὶ τὰ σφαλνᾶνε.
 Κ' ἔτσι στὸ σκότος ἀνόητα θαρροῦν πὺς ἡ νύχτα φωλιάζει
 στὰ λιοθρεμένα τραγοῦδια μου κι ὅχι στὰ μάτια τους μέσα.

Μὰ ἐγὼ δὲ θέλω τὴν ἔγνοια, τὸ κοίταμα ἐγὼ τῶν ἀνθρώπων,
τούτου καὶ κείνου· τὸν Ἄνθρωπο θέλω· τοὺς ἄνθρωπους ὅχι·
μόνο στὸν Ἄνθρωπο ἐγὼ τὸ λουλοῦδι τοῦ Λόγου προσφέρνω.
Μένα ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς μου καὶ ἡ χάρη μου, ἡ δέσποινα Μοῦσα,
τὸ μέτωπό μου βαθιὰ μὲ τοῦ Πάντα σφραγίζει τὴ βούλλα
μὲ τὴ σφραγίδα τοῦ Τώρα ποτέ

ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΡΕΙΩΝ

Καιρὲ ποὺ σβύνεις,
γιὰ δοξολόγημα ἢ γι ἀνάθεμα
ὁ τάφος ποὺ θὰ κλείσῃ σε, κυκλώπειος εἶν' ὁ τάφος·
τῶν παλατιῶν σου ἢ τῶν βαράθρων σου
δὲν εἶμαι ἐγὼ διαλαλητής, δὲν εἶμ' ἐγὼ ζωγράφος·
ἐγὼ εἶμαι τὸ ζηλιάρικο τῆς μάννας μου παιδί,
κι ὅταν δὲ φέρνουν με τὰ ὄνειρατα
ταξιδευτὴ στὰ γαλανὰ ταξίδια πέρα,
εἶμαι τὸ χέρι ποὺ ὅλο θέλει νὰ σφιχτοκρατῇ
μιὰν ἄκρη τῆς πορφύρας σου, ὦ Μητέρα!

ΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ

Κ' ἐγὼ ποιὸς εἶμαι; Ὁρθρὸς θαμπὸς χρυσεὴς αὐγῆς καθάριας,
ἢ κάποιο ἀνάδομα στερνὸ στὸ σβύσιμο μιᾶς φλόγας;
Μὴν εἶμαι ρεῖθρο ἀπὸ πηγὴ μιᾶς μουσικῆς καὶ στάζω;
Μὴν κυπροκούδουνον κ' ἡχῶ καὶ ντέφι κι ἀλαλάζω;
Ξέρω; Δὲν ξέρω τίποτε. Γνωρίζω μόνο, ἐγὼ εἶμαι
τοῦ ἀπόμερου ζευγολατιοῦ ποὺ μέσα του πρωτόειδες
τὸ φῶς καὶ τῆς μητέρα σου τὸ χαμογέλιο, ἐγὼ εἶμαι
τοῦ ἀπόμερου ὑποστατικοῦ καὶ ὁ φυτευτῆς καὶ ὁ κύρης
τοῦ ἀπόμερου περιβολιοῦ πατέρας, καὶ δικός σου.

Ο ΠΗΓΑΣΟΣ

— « Κ' ἐγὼ εἶμαι καβαλλάρης, ἔλα,
στὴ διαμαντένια σου τὴ σέλλα
γνωρίζω πῶς νὰ κρατηθῶ.
Μόνο μ' ἐσένα τὸ ταξίδι τ' ἀγαπῶ.

Ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὸ γένος τὸ μεγάλο
 ποὺ πρωτανάθρεψε κ' ἐσέ.
 Για πάρε με καὶ φέρε με, ὑποταχτικέ,
 ψηλότερα κι ἀπὸ τὸν ἄλλο! »

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΙΑΤΑ

Τὰ χέρια μου δὲν εἶναι σὰν τάρπαγια,
 καὶ δὲν κρατᾶν, δὲ δίνουν λυτρωμό,
 ξέρουνε μόνο τὴν Ἰδέα καὶ τὸ Ρυθμὸ
 ἀθάνατα τὰ δυὸ νὰ ζευγαρώνουν,
 καὶ ξέρουν ἀπὸ μάϊσσα κάποια μάγια,
 καὶ ξέρουν τὸν ἄφρὸ νὰ πιάσουν,
 ποὺ σβύνεται στὰ δάχτυλα τοῦ καθενὸς καὶ πάει
 στὴν πέτρα εἰκόνα ἢ ἄγαλμα στὸν προὔντζο νὰ τὸν πλάσουν,
 κι ἀχάλαστο τὸ πλάσμ' αὐτὸ νὰ κελαϊδάη.

ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΜΟΥ

Ὅτι κι ἂν κάμης,
 ὅπου νὰ δράμης,
 ἀπ' ὅποιο γένος,
 δικός μου ἢ ξένος,
 τοῦ κάκου ! Ἐμπρός σου
 πάντα θὰ μ' ἔχης,
 πίσω μου τρέχεις·
 τὸ τρέξιμό σου
 νὰ μὴν τὸ βιάζης
 καὶ λαχανιάζεις.
 Νὰ μὲ θυμᾶσαι,
 τέτοιος ὁ νόμος :
 Ὁ πεζοδρόμος
 μιᾶς ἔγνοιας θᾶσαι,
 κ' ἐγὼ μιᾶς χάρης
 ὁ καβαλλάρης.